

**Driemaandelijkse beslissing van de Nationale Bank van België inzake het contracyclische
bufferpercentage voor 2022K3: 0 %**

Krachtens artikel 5, § 2 van Bijlage IV van de Bankwet heeft de Nationale Bank van België besloten het contracyclische bufferpercentage voor blootstellingen in België te behouden op 0 %.

Rechtvaardiging

1. De contracyclische kapitaalbuffer is een macroprudentieel instrument dat beoogt cyclische systeemrisico's te beperken en procycliciteit in de kredietverlening tegen te gaan. Deze buffer heeft als doel de duurzame verstrekking van krediet gedurende de cyclus te ondersteunen door de veerkracht van de banken te versterken. Kapitaalbuffers worden met name opgelegd bij een toename van de cyclische systeemrisico's (bv. bij buitensporige kredietgroei), om deze aanvullende vereisten te kunnen versoepelen wanneer de cyclus omkeert en de risico's beginnen te dalen. Als risico's zich manifesteren – zoals in een situatie van financiële stress – kan worden besloten de buffer ineens vrij te geven om extra ademruimte te geven aan de banken en hen aldus in staat te stellen beter verliezen op te vangen en hun kredietverlening op peil te houden wanneer de economische en financiële omgeving kwetsbaar is. Het contracyclische bufferpercentage, uitgedrukt als percentage van de risicogewogen activa van de banken, ligt doorgaans tussen 0 en 2,5 %, maar kan verhoogd worden wanneer het onderliggende risico dat vereist. Er dient te worden opgemerkt dat de contracyclische kapitaalbuffer slechts één van de macroprudentiële instrumenten is die de Nationale Bank van België ter beschikking heeft voor de uitvoering van haar taak op het vlak van de stabiliteit van het financieel stelsel.
2. Krachtens artikel 5 van Bijlage IV van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen, stelt de Nationale Bank van België elk kwartaal het contracyclische bufferpercentage vast dat van toepassing is op kredietrisicoblootstellingen op tegenpartijen die op het Belgisch grondgebied zijn gevestigd. Dit gebeurt op basis van een of meer referentie-indicatoren die de kredietcyclus en de risico's ten gevolge van buitensporige kredietgroei in België weerspiegelen, en die de specifieke kenmerken van de nationale economie in aanmerking nemen. Deze indicatoren zijn gebaseerd op de afwijking van de krediet/bbp-ratio ten opzichte van de langetermijntendens (de krediet/bbp-gap), rekening houdend met de veranderingen in de kredietvolumes die op Belgisch grondgebied worden toegekend en met het verloop van het Belgische bbp, de aanbevelingen van het ESRB, en alle andere variabelen die de Nationale Bank van België relevant acht voor de beoordeling van het cyclisch systeemrisico.
3. De Nationale Bank van België stelt het contracyclische bufferpercentage vast krachtens haar beleidsstrategie inzake de contracyclische kapitaalbuffer die op 28 december 2015 werd gepubliceerd¹. In overeenstemming met het Bazel III-raamwerk en de ESRB-Aanbeveling van 18 juni 2014 inzake ESRB-richtsnoeren voor het vaststellen van contracyclische bufferpercentages, is de driemaandelijkse beslissing met betrekking tot het contracyclische bufferpercentage deels gebaseerd op een 'bufferreferentie' die is afgeleid uit de krediet/bbp-gap². Gelet op de specifieke kenmerken van het binnenlands financieel stelsel en de statistische eigenschappen van de kredietreeksen die worden opgevolgd, stelt de Nationale Bank van België de krediet/bbp-variabele vast op basis van door ingezeten banken verstrekte leningen. Bij de driemaandelijkse beslissing inzake het contracyclische bufferpercentage wordt ook rekening gehouden met aanvullende macrofinanciële indicatoren, waaronder bredere kredietmaatstaven.
4. Bij het begin van de pandemie in maart 2020 gaf de NBB de CCyB vrij (waarvan het percentage toen was vastgesteld op 0,5%, wat neerkwam op ongeveer € 1 miljard tier 1-kernkapitaal) om de Belgische banken extra ruimte te geven om (1) potentiële kredietverliezen tijdig en op een conservatieve manier op te vangen, (2) de kredietverlening aan de particuliere sector (die met een liquiditeitsschok werd geconfronteerd) te verruimen en (3) moratoria en andere vormen van

¹ 'Vaststelling van het contracyclische bufferpercentage in België: een beleidsstrategie'.

² De bufferreferentie is het resultaat van de omzetting van de krediet/bbp-gap in een benchmarkbufferpercentage, zoals vastgelegd in de ESRB-Aanbeveling van 18 juni 2014 inzake ESRB-richtsnoeren voor het vaststellen van contracyclische bufferpercentages. Het benchmarkbufferpercentage bedraagt 0 % voor een krediet/bbp-gap tot en met 2 procentpunt. Als de krediet/bbp-gap groter is dan 2 procentpunt, stijgt het benchmarkbufferpercentage lineair, tot maximaal 2,5 % voor een krediet/bbp-gap van 10 procentpunt en groter.

schuldverschikking te financieren voor levensvatbare kredietnemers die met tijdelijke of meer structurele terugbetalingsproblemen te kampen hadden.

5. Begin 2022 was de behoefte aan deze steun, die de banken helpt hun kritieke rol in een economische crisis te vervullen, aanzienlijk verminderd, aangezien het economisch herstel na de pandemie op gang was gekomen en de indicatoren voor de kwaliteit van de activa verder verbeterden. Tegelijkertijd wezen de indicatoren van de nominale kredietgroei op een hernieuwde dynamiek die vergelijkbaar was met de situatie in 2019, toen de activering van de contracyclische kapitaalbuffer voor het eerst werd aangekondigd in België. Vóór het uitbreken van het militaire conflict in Oekraïne eind februari leek het derhalve noodzakelijk, gelet op de macrofinanciële omstandigheden, om een reactivering van de contracyclische kapitaalbuffer te overwegen. De zeer dure energie en grondstoffen, de hoge inflatie, de stijgende rentetarieven en de hoge volatiliteit op de financiële markten hebben sinds het begin van de oorlog echter tot grote onzekerheid geleid over de macrofinanciële ontwikkelingen.
6. Hoewel de onzekerheid in de komende maanden naar verwachting groot zal blijven, zullen in september meer data en informatie beschikbaar moeten komen over het effect van de oorlogsgerelateerde ontwikkelingen. Indien er tegen september geen duidelijke tekenen zijn dat de oorlog in Oekraïne een materiële impact heeft op (1) de financiële cyclus en het dynamisme van de bancaire kredietverlening aan gezinnen en niet-financiële ondernemingen of (2) de kredietwaardigheid van de leningen aan deze tegenpartijen, is de NBB van mening dat een reactivering van de contracyclische kapitaalbuffer dan volledig gerechtvaardigd is om te garanderen dat de Belgische banken over de nodige veerkracht beschikken om hun sleutelfuncties voor de reële economie te vervullen en om kredietnemers met terugbetalingsmoeilijkheden te helpen in geval van een scenario met tegenvallende economische groei en/of een correctie op de Belgische vastgoedmarkt.
7. Indien de contracyclische kapitaalbuffer in september wordt gereactiveerd, zou het percentage ervan op 0,5 % worden vastgesteld. De termijn voor de toepassing ervan door de banken zou echter worden teruggebracht tot 6 maanden (in plaats van de standaardtermijn van 12 maanden). De Europese richtlijn (Capital Requirements Directive) voorziet uitdrukkelijk in deze mogelijkheid in geval van "uitzonderlijke omstandigheden". Dit betekent dat als de contracyclische kapitaalbuffer gereactiveerd wordt, hij uiterlijk 1 april 2023 moet zijn aangelegd door de banken. Indien nodig kan de NBB uiteraard op elk moment beslissen om de contracyclische kapitaalbuffer opnieuw vrij te geven, zoals zij gedaan heeft bij het begin van de pandemie.

Tabel 1: Sleutelindicatoren¹

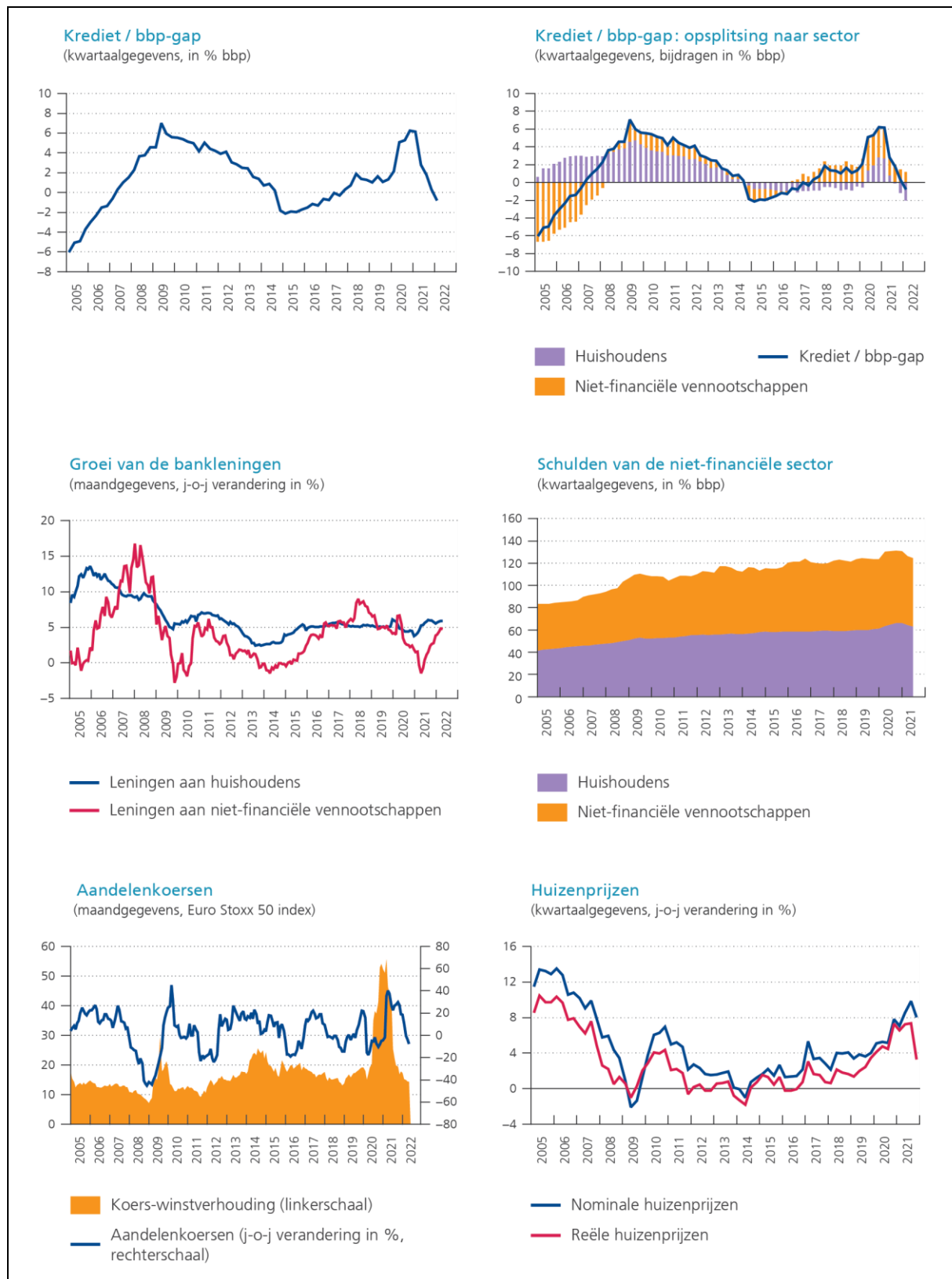
Variabele	Eenheid	Laatste periode	Waarde
Kredietcyclus van de niet-financiële private sector (door ingezeten banken verstrekte leningen)			
<u>Alternatieve krediet/bbp-gap</u>	% bbp	2022 K1	-0.8
<u>Huishoudens</u>	% bbp	2022 K1	-2.0
<u>Niet-financiële vennootschappen</u>	% bbp	2022 K1	1.2
<u>Bufferreferentie gerelateerd aan alternatieve krediet-gap²</u>	% RWA	2022 K1	0.0
<u>Gestandaardiseerde krediet/bbp-gap</u>	% bbp	2021 K3	-20.8
<u>Bufferreferentie gerelateerd aan gestandaardiseerde krediet-gap²</u>	% RWA	2021 K3	0.0
<u>Groei van de bankleningen</u>	j-o-j %	2022 M04	5.4
<u>Huishoudens</u>	j-o-j %	2022 M04	5.9
<u>Niet-financiële vennootschappen</u>	j-o-j %	2022 M04	4.8
<u>p.m. Verhouding krediet/bbp³</u>	% bbp	2022 K1	84.1
Weerstandsvermogen van de niet-financiële private sector			
<u>Verhouding schuld/bbp</u>	% bbp	2021 K3	124.4
<u>Huishoudens</u>	% bbp	2021 K3	63.3
<u>Niet-financiële vennootschappen</u>	% bbp	2021 K3	61.1
<u>Netto financiële activa</u>	% bbp	2021 K4	145.1
Financiële en activamarkten			
<u>Aandelenkoersen, nominaal (Euro Stoxx 50)</u>	j-o-j %	2022 M05	-7.8
<u>Koers-winstverhouding (Euro Stoxx 50)⁴</u>	–	2022 M05	14.3
<u>Huizenprijzen, nominaal</u>	j-o-j %	2021 K4	8.0
<u>Huizenprijzen, reëel</u>	j-o-j %	2021 K4	3.3
<u>Rendement op tienjaars overheidsobligaties</u>	%punt/j	2022 M05	1.58
<u>Bancaire debetrente op hypothecaire leningen aan huishoudens</u>	%punt/j	2022 M03	1.5
<u>Bancaire debetrente op leningen aan niet-financiële vennootschappen</u>	%punt/j	2022 M03	1.6
Weerstandsvermogen van de banksector			
<u>Tier 1-kernkapitaalratio</u>	%	2022 K1	16.8
<u>Verhouding eigen vermogen/totale activa</u>	%	2022 K1	6.9
<u>Verhouding krediet/deposito's</u>	%	2022 K1	88.8
Externe onevenwichtigheden			
<u>Lopende rekening</u>	% bbp	2021 K4	-0.4
<u>Netto internationale investeringspositie</u>	% bbp	2021 K4	57.0
Activakwaliteit			
<u>Aandeel problemleningen</u>			
<u>Belgische niet financiële ondernemingen</u>	% totale leningen	2022 K1	3.3
<u>Belgische gezinnen</u>	% totale leningen	2022 K1	1.3
<u>Aandeel leningen met herstructureringsmaatregelen</u>			
<u>Belgische niet financiële ondernemingen</u>	% totale leningen	2022 K1	3.8
<u>Belgische gezinnen</u>	% totale leningen	2022 K1	1.4
<u>Kredietverliesratio⁵</u>			

<u>Op geconsolideerde basis, inclusief de interbancaire leningen</u>	b.p.	2021	2.4
<u>Op niet-geconsolideerde basis, ongerekend interbancaire leningen</u>	b.p.	2021	10.6

Bronnen: Thomson Reuters, Refinitiv, NBB.

- ¹ Maandgemiddelden voor daggegevens. De gegevens worden weergegeven voor het kwartaaleinde (maart, juni, september, december) of voor de laatst beschikbare maand.
- ² Bufferreferenties worden uitgedrukt in percentage van risicogewogen activa (RWA).
- ³ Uitstaande bedragen van de kredietverlening door ingezeten monetaire financiële instellingen aan huishoudens en niet-financiële vennootschappen, met inbegrip van geëffectiseerde leningen, in procenten bbp.
- ⁴ De koers-winstverhouding (K/W) is de voortschrijdende koers-winstverhouding (12 maanden).
- ⁵ De kredietverliesratio is de verhouding tussen de nieuwe voorzieningen (netto bedragen) voor kredietverliezen en het totale volume aan leningen (één basispunt is gelijk aan één honderdste van één procentpunt).

STATISTISCHE BIJLAGE

Bronnen: Thomson Reuters, Refinitiv, NBB.

STATISTISCHE BIJLAGE (cont.)

Korte en lange rente

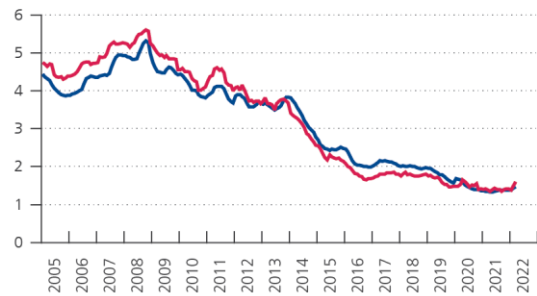
(maandgegevens, in procentpunten per jaar)

— Driemaands OIS
— Rendement op tienjaars overheidsobligaties

Bancaire debetrentetarieven

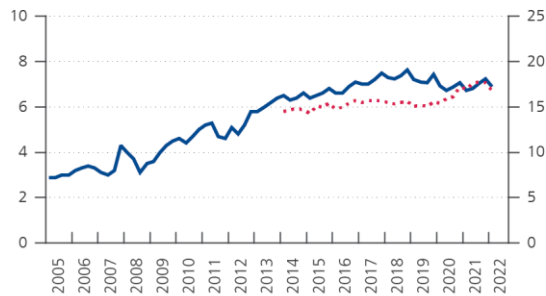
(maandgegevens, in procentpunten per jaar)

— Huishoudens (hypothecaire leningen, looptijd van meer dan 10 jaar)
— Niet-financiële vennootschappen (looptijd van meer dan 5 jaar)

Solvabiliteit van de banken

(kwartaalgegevens, in %)

— Verhouding eigen vermogen / totale activa (boekwaarde, linkerschaal)
- - - Tier 1-kernkapitaalratio (rechtterschaal)

Verhouding krediet / deposito's

(kwartaalgegevens, in %)

Lopende rekening

(kwartaalgegevens, in % bbp)

Netto internationale investeringspositie

(kwartaalgegevens, in % bbp)

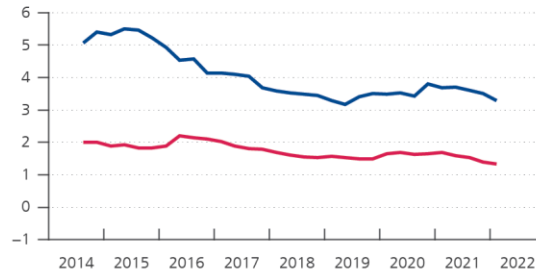

Bronnen: Thomson Reuters, Refinitiv, NBB.

STATISTISCHE BIJLAGE (cont.)

Probleemleningen

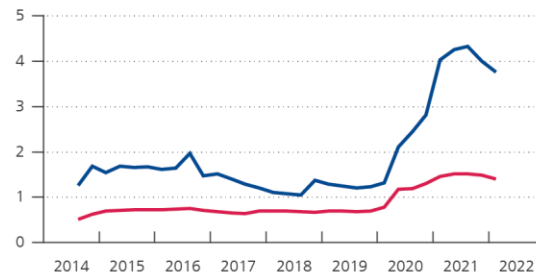
(eindeperiodegegevens op geconsolideerde basis, in % van de totale leningen)

— Belgische niet-financiële ondernemingen
— Belgische gezinnen

Aandeel leningen met herstructureringsmaatregelen

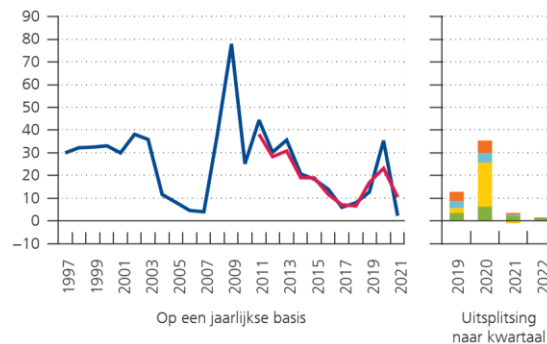
(eindeperiodegegevens op geconsolideerde basis, in % van de totale leningen)

— Belgische niet-financiële ondernemingen
— Belgische gezinnen

Kredietverliesratio

(in basispunten)

— Kredietverliesratio (op geconsolideerde basis, inclusief de interbancaire leningen)
— Kredietverliesratio (op niet-geconsolideerde basis, ongerekend interbancaire leningen)

■ K1
■ K2
■ K3
■ K4